

# ปัญหาบรรทุกสิ่งของทำสิ่งของตกหล่นบนถนนสาธารณะ<sup>1</sup>

วรินทร์ ทิปะณี<sup>2</sup>

ปัจจุบันเรื่องของบรรทุกสิ่งของทำสิ่งของตกหล่นบนถนนสาธารณะอยู่ภายใต้พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 และ พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535

เมื่อพิจารณาถึงความผิดต่าง ๆ และมาตรการในการลงโทษผู้ประกอบการและผู้ขับขี่บรรทุกสิ่งของผิดกฎหมายของประเทศไทย ในปัจจุบันมีตั้งแต่การจำคุกการเปรียบเทียบปรับ ซึ่งในทางปฏิบัติส่วนใหญ่ศาลมักจะใช้มาตรการเยียวยาหลายวิธีเช่น การสั่งคุมประพฤติ การเข้าสู่มาตรการบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม หรือการรอลงอาญาแล้วแต่กรณี ในปัจจุบันพบว่า มีผู้ขับขี่บรรทุกสิ่งของผิดกฎหมายเพิ่มจำนวนขึ้นทุกวันถึงแม้ในหลายหน่วยงานจะได้มีการณรงค์ให้ผู้ประกอบการและผู้ขับขี่บรรทุกปฏิบัติตามกฎหมายกำหนด แต่ยังคงพบผู้ฝ่าฝืนบรรทุกน้ำหนักเกินกว่าที่กฎหมายกำหนดอยู่เป็นจำนวนมาก ซึ่งการควบคุมการขนส่งสินค้าโดยใช้บรรทุกผิดกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ พระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. 2522 พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 และพระราชบัญญัติทางหลวง พ.ศ. 2535 อีกทั้งพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535 แต่กฎหมายดังกล่าวก็ยังไม่มีความบกพร่องบางประการ จึงก่อให้เกิดปัญหาดังต่อไปนี้

ประการที่หนึ่ง ปัญหาอำนาจเจ้าพนักงานผู้ควบคุมดูแลบรรทุกสิ่งของตกหล่นตามพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535 ฝ่าฝืน มาตรา 13 มาตรา 46 ไม่มีกำหนดระยะเวลาปฏิบัติในการลบ ล้าง เก็บกวาด กรณีฝ่าฝืนมาตรา 46 ไม่มีบทกำหนดโทษ และไม่มีบทบัญญัติไว้ว่ากรณีผู้กระทำความผิดไม่ยอมชำระค่าปรับที่เจ้าพนักงานเรียกเก็บ ควรแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 46 ให้มีการกำหนดโทษปรับที่ชัดเจน และ ให้มีการกำหนดระยะเวลาทำความสะอาด เก็บกวาดภายในระยะเวลาที่วัน และ

---

<sup>1</sup> บทความนี้เรียบเรียงจากการศึกษาอิสระ เรื่อง ปัญหาบรรทุกสิ่งของทำสิ่งของตกหล่นบนถนนสาธารณะ โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษาคือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คนพร จิตต์จริงเกียรติ และคณะกรรมการสอบคือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มนทิษา ภัคดีคง และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชนกพร สุมนะเศรษฐกุล

<sup>2</sup> นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต รุ่นที่ 9 มหาวิทยาลัยรามคำแหง สาขาวิทยบริการเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดขอนแก่น

ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดไม่ยอมจ่ายค่าปรับที่เจ้าพนักงานเรียกเก็บควรกำหนดไว้ชัดเจนว่าต้องฟ้องเป็นคดี หรือให้หน่วยงานไหนเรียกเก็บให้ชัดเจน

ประการที่สอง ปัญหาบทกำหนดโทษและการกระทำความผิดซ้ำตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 มาตรา 20 มาตรา 148 อัตราโทษปรับ 500 บาทน้อยเกินไป ควรจะแก้ไขให้เป็น 10,000 -20,000 บาท ในกรณีมีการกระทำความผิดซ้ำภายในระยะเวลา 2 ปี ควรจะมีโทษจำคุกเพราะการกระทำความผิดเป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่ผู้อื่นตามพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535 มาตรา 55 ผู้ขับขี่มีโทษปรับ ไม่เกิน 3,000 บาท มาตรา 13 เจ้าของรถฝ่าฝืนรับโทษปรับไม่เกิน 10,000 บาท ตาม มาตรา 57 ตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 มาตรา 20 มาตรา 148 เห็นควรแก้ไขโทษปรับให้สูงขึ้นเป็น 10,000 -20,000 บาท และควรระบุโทษในกรณีกระทำความผิดซ้ำภายในระยะเวลา 2 ปี ควรมีโทษจำคุกส่วนในพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535 มาตรา 55 ผู้ขับขี่มีโทษปรับ ไม่เกิน 3,000 บาท มาตรา 13 เจ้าของรถฝ่าฝืนรับโทษปรับไม่เกิน 10,000 บาท ตามมาตรา 57 เห็นควรที่จะแก้ไขโทษให้สูงขึ้นเท่ากับ พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 ตามข้างต้น

ประการที่สาม ปัญหาการยึดใบอนุญาตหรือระงับใช้ใบอนุญาตกรณีไม่ป้องกันสิ่งของตกหล่น ตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 มาตรา 20 มาตรา 128 มาตรา 129 จะโยงไปถึงบทกำหนดค่าปรับ ใน มาตรา 148 ในกรณีดังกล่าวมีแค่โทษปรับแต่ไม่มีการยึดใบอนุญาตขับขีหรือการระงับใช้ใบอนุญาตขับขีตามพระราชบัญญัติ รักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535 มาตรา 46 มีเฉพาะการริบรถ ไม่มีการยึดใบอนุญาตและระงับการใช้ใบอนุญาตขับขี ควรแก้ไขพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 มาตรา 148 ให้มีบทกำหนดโทษในการยึดใบอนุญาตขับขีและระงับใช้ใบอนุญาตขับขีเพิ่มเติมเข้าไปด้วย พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535 มาตรา 46 ในกรณีมีการริบรถควรที่จะเพิ่มเติมการยึดใบอนุญาตขับขีและระงับใช้ใบอนุญาตขับขีเพิ่มเติมเข้าไปด้วย

กฎหมายพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 และพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535 ยังคงมีปัญหาข้อขัดข้องเกี่ยวกับอำนาจผู้ควบคุมรถบรรทุกทุกสิ่งของตกหล่นบนถนนสาธารณะ และบทกำหนดโทษและการกระทำความผิดซ้ำ และการยึดใบอนุญาตและระงับใช้ใบอนุญาตขับขีรถบรรทุก จากการศึกษาในแต่ละประเด็นปัญหาดังกล่าว ผู้ศึกษา เห็นข้อเสนอแนะแนวทางที่จะนำไปสู่การปรับปรุงแก้ไข ดังต่อไปนี้

#### 1.ปัญหาอำนาจผู้ควบคุมดูแลรถบรรทุกทุกสิ่งของทำสิ่งของตกหล่นบนถนนสาธารณะ

เดิม มาตรา 46 พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535 บัญญัติว่า ในกรณีที่ได้จับกุมผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ให้พนักงานเจ้าหน้าที่แจ้งให้ผู้กระทำความผิดจัดการลบ ล้าง กวาด เก็บ ตกแต่ง ปรับปรุงสิ่งที่มีความผิดมิให้ปรากฏอีกต่อไปภายใน ระยะเวลาที่กำหนด ถ้าผู้กระทำความผิดยินยอมปฏิบัติตาม ให้คดีเป็นอันเลิกกัน ถ้าผู้กระทำความผิดไม่ปฏิบัติตาม พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจจัดทำหรือมอบหมายให้ผู้อื่นจัดทำให้เกิดความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อย และให้ผู้กระทำความผิดชดใช้ค่าใช้จ่ายในการเข้าจัดทำความสะอาดหรือความเป็นระเบียบเรียบร้อย ตามที่ได้ใช้จ่ายไปจริงให้แก่เจ้าพนักงานท้องถิ่น แต่การชดใช้ค่าใช้จ่ายไม่ลบล้างการกระทำความผิดหรือระงับ การดำเนินคดีแก่ผู้กระทำความผิด

ผู้ศึกษาขอเสนอแนะให้แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 46 พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535 ดังนี้

มาตรา 46 ในกรณีที่ได้จับกุมผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ให้พนักงานเจ้าหน้าที่แจ้งให้ผู้กระทำความผิดจัดการลบ ล้าง กวาด เก็บ ตกแต่ง ปรับปรุง สิ่งที่มีความผิดมิให้ปรากฏอีกต่อไปภายใน ระยะเวลา 3 วัน ถ้าผู้กระทำความผิดยินยอมปฏิบัติตาม ให้คดีเป็นอันเลิกกัน ถ้าผู้กระทำความผิดไม่ปฏิบัติตาม พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจจัดทำหรือมอบหมายให้ผู้อื่นจัดทำให้เกิดความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อย และให้ผู้กระทำความผิดชดใช้ค่าใช้จ่ายในการเข้าจัดทำความสะอาดหรือความเป็นระเบียบเรียบร้อย ตามที่ได้ใช้จ่ายไปจริงให้แก่เจ้าพนักงานท้องถิ่น หากผู้กระทำความผิดไม่ชดใช้ค่าใช้จ่ายภายในกำหนด ระยะเวลา 7 วัน ให้เจ้าหน้าที่ปกครองเป็นคนจัดการดำเนินคดีให้ถึงที่สุด แต่การชดใช้ค่าใช้จ่ายไม่ลบล้างการ กระทำความผิดหรือระงับการดำเนินคดีแก่ผู้กระทำความผิด

## 2.ปัญหาบทกำหนดโทษและการกระทำความผิดซ้ำ

เดิมมาตรา 55 พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535 บัญญัติว่า ผู้ใดจับขีรุธซึ่งบรรทุกมูลสัตว์กรวด หิน ดิน เลน ทราช มูลฝอย หรือมีน้ำมัน และวัตถุดังกล่าวได้ ตกหล่น ปลิว ฟุ้งกระจาย หรือรั่วไหล ลงบนถนน ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสามพันบาท

ผู้ศึกษาขอเสนอแนะให้แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 55 พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535 ดังนี้

มาตรา 55 ผู้ใดจับขีรุธซึ่งบรรทุกมูลสัตว์กรวด หิน ดิน เลน ทราช มูลฝอย หรือมีน้ำมัน และวัตถุ ดังกล่าวได้ตกหล่น ปลิว ฟุ้งกระจาย หรือรั่วไหลลงบนถนน ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสามหมื่นบาท

วรรคสอง ในกรณีที่มีการกระทำความผิดซ้ำภายในระยะเวลา 2 ปี ผู้กระทำความผิดจะถู กดำเนินคดีในทางอาญามีโทษจำคุกตั้งแต่ 2 เดือน ถึง 6 เดือนเดิมมาตรา 57 พระราชบัญญัติรักษาความสะอาด

และเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535 บัญญัติว่า ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา 13 วรรคหนึ่ง มาตรา 19 มาตรา 23 มาตรา 30 มาตรา 33 วรรคหนึ่ง หรือมาตรา 34 ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

ผู้ศึกษาขอเสนอแนะให้แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 57 พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535 ดังนี้

มาตรา 57 ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา 13 วรรคหนึ่ง มาตรา 19 มาตรา 23 มาตรา 30 มาตรา 33 วรรคหนึ่ง หรือมาตรา 34 ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสามหมื่นบาท

วรรคสอง ในกรณีที่มีการกระทำความผิดซ้ำภายในระยะเวลา 2 ปี ผู้กระทำความผิดจะถูกดำเนินคดีในทางอาญามีโทษจำคุกตั้งแต่ 2 เดือน ถึง 6 เดือน

เดิมมาตรา 148 พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 บัญญัติว่า ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม มาตรา 20 ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท

ผู้ศึกษาขอเสนอแนะให้แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 148 พระราชบัญญัติจราจร ทางบก พ.ศ. 2522 ดังนี้

มาตรา 148 ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา 20 ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสามหมื่นบาท

วรรคสอง ในกรณีที่มีการกระทำความผิดซ้ำภายในระยะเวลา 2 ปี ผู้กระทำความผิดจะถูกดำเนินคดีในทางอาญามีโทษจำคุกตั้งแต่ 2 เดือน ถึง 6 เดือน

### 3.ปัญหาการยึดใบอนุญาตหรือระงับใช้ใบอนุญาต

เดิมมาตรา 148 พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 บัญญัติว่า ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม มาตรา 20 มาตรา 128 มาตรา 129 ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท

ผู้ศึกษาขอเสนอแนะให้แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 148 พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 ดังนี้ มาตรา 148 พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 บัญญัติว่า ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม มาตรา 20 มาตรา 128 มาตรา 129 ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท

วรรคสอง ในกรณีผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่งกระทำความผิดซ้ำภายในระยะเวลาหกเดือนให้เจ้าพนักงานยึดใบขับขี่หรือระงับใช้ใบอนุญาตขับขี่

เดิมมาตรา 46 พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535 บัญญัติว่า ในกรณีที่ได้จับกุมผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ให้พนักงานเจ้าหน้าที่แจ้งให้ผู้กระทำความผิดจัดการลบ ล้าง กวาด เก็บ ตกแต่ง ปรับปรุงสิ่งที่เป็นความผิดมิให้ปรากฏอีกต่อไปภายในระยะเวลาที่

กำหนด ถ้าผู้กระทำความผิดยินยอมปฏิบัติตามให้คดีเป็นอันเลิกกันถ้าผู้กระทำความผิดไม่ปฏิบัติตามพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจจัดทำหรือมอบหมายให้ผู้อื่นจัดทำให้เกิดความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อย และให้ผู้กระทำความผิดชดใช้ค่าใช้จ่ายในการเข้าจัดทำความสะอาดหรือความเป็นระเบียบเรียบร้อยตามที่ได้ใช้จ่ายไปจริงให้แก่เจ้าพนักงานท้องถิ่นแต่การชดใช้ค่าใช้จ่ายไม่ลบล้างการกระทำความผิดหรือระงับการดำเนินคดีแก่ผู้กระทำความผิด

ผู้ศึกษาขอเสนอแนะให้แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 46 พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535 ดังนี้

มาตรา 46 ในกรณีที่ได้จับกุมผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ให้พนักงานเจ้าหน้าที่แจ้งให้ผู้กระทำความผิดจัดการลบ ล้าง กวาด เก็บ ตักแต่ง ปรับปรุง สิ่งที่เป็นความผิดมิให้ปรากฏอีกต่อไปภายในระยะเวลาที่กำหนด ถ้าผู้กระทำความผิดยินยอมปฏิบัติตามให้คดีเป็นอันเลิกกันถ้าผู้กระทำความผิดไม่ปฏิบัติตามพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจจัดทำหรือมอบหมายให้ผู้อื่นจัดทำให้เกิดความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อย และให้ผู้กระทำความผิดชดใช้ค่าใช้จ่ายในการเข้าจัดทำความสะอาดหรือความเป็นระเบียบเรียบร้อยตามที่ได้ใช้จ่ายไปจริงให้แก่เจ้าพนักงานท้องถิ่นและให้เจ้าพนักงานมีอำนาจในการยึดใบอนุญาตขับขีหรือระงับใบอนุญาตขับขีได้ แต่การชดใช้ค่าใช้จ่ายไม่ลบล้างการกระทำความผิดหรือระงับการดำเนินคดีแก่ผู้กระทำความผิด

## เอกสารอ้างอิง

ปัญหาเกี่ยวกับรถบรรทุกดิน [Online]. Available URL: [http://www.lawgrad.ru.ac.th/AbstractsFile/6224011224/164629717093b54fb89e58a32c7dea62f470a329\\_6f\\_abstract.pdf](http://www.lawgrad.ru.ac.th/AbstractsFile/6224011224/164629717093b54fb89e58a32c7dea62f470a329_6f_abstract.pdf), 2566  
(พฤษภาคม, 12)

กฤตย์ ธีรเวศย์สุวรรณ. “ปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาของผู้ประกอบการขนส่งสินค้าด้วยรถบรรทุกในจังหวัดนครปฐม.” สารนิพนธ์การจัดการมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหิดล, 2564.

จิตติมา เทพอารักษ์กุล. “มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการลงโทษผู้กระทำความผิดกฎหมายจราจร.” วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2543.

จวีรัตน์ ประยูรฉัตรพันธุ์. “การแก้ไขปัญหาการฝ่าฝืนกฎจราจรของผู้ขับขี่ในกรุงเทพมหานคร.” วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.

ชยุตพล ริงกาแกม.เจ้าสิบตำรวจ. “ประสิทธิภาพการบังคับใช้หมายเกี่ยวกับการสวมหมวกนิรภัย: ศึกษาเฉพาะกรณีสถานีตำรวจนครพลบลาไชย 2.”

สารนิพนธ์ สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2544.

เชาว์ลิต แจ็งอักษร. “มาตรการบังคับทางปกครองของเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ.2535.”

วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2550.